

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 13 czerwca 2011 r. (...) Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w W. zażądała zasądzenia od pozwanej kwoty 106.727,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 23 lutego 2011 r. oraz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych (pozew, k. 3-12).

W uzasadnieniu pisma wskazano, że strony zawarły umowę o generalne wykonawstwo, zmienioną następnie aneksem, w myśl której powódka zobowiązała się wykonać określone roboty do 30 marca 2011 r. za wynagrodzeniem w wysokości 362.666 zł (wypłacanym w okresach miesięcznych). Pozwana bezpodstawnie zatrzymała, tytułem kaucji gwarancyjnej wykonania robót budowlanych, kwotę 106.727,37 zł (której powódka dochodzi w niniejszej sprawie) i nie wypłaciła jej powódce mimo prawidłowego wykonania robót (protokołu odbioru robót zostały podpisane przez przedstawiciela {załącznik nr 21 do umowy oraz § 8 ust. 10 aneksu do umowy} pozwanej).

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością – (...) spółka komandytowa z siedzibą w Ł. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu (odpowiedź na pozew, k. 79-83).

W dalszej treści pisma pozwana podniosła zarzut potrącenia wierzytelności wzajemnych w kwotach: 51.809 zł z tytułu kary umownej wynikającej z § 17 ust. 1a i ust. 4 umowy o generalne wykonawstwo z 10 listopada 2010 r.; 51.809 zł z tytułu kary umownej wynikającej z § 14 aneksu z 20 stycznia 2011 r. do umowy o generalne wykonawstwo z 10 listopada 2010 r.; 1.328,40 zł z tytułu kosztów ustalenia zakresu nieprawidłowości powódki w związku z nienależytym wykonaniem podposadzkowych sieci wodociągowo-kanalizacyjnych; 1.476 zł z tytułu kosztów ustalenia zakresu nieprawidłowości powódki w związku z nienależytym wykonaniem podposadzkowych sieci wodociągowo-kanalizacyjnych; 3.000 zł z tytułu kosztów ustalenia zakresu nieprawidłowości powódki w związku z nienależytym wykonaniem przyłączy wodno-kanalizacyjnych w budynkach 16a-d, 17a-d i 18a-d; 26.568 zł z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy w związku z koniecznością demontażu i ponownego montażu podposadzkowych sieci wodociągowo-kanalizacyjnych; 5.600 zł z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy w związku z koniecznością ustalenia zakresu nieprawidłowości w wykonanych pracach budowlanych fundamentów budynków 16a-d, 17a-d i 18a-d wraz z garażami.

Następnie pozwana podniosła zarzut nienależytego wykonania zobowiązania poprzez: niewłaściwe wykonanie podposadzkowych sieci wodociągowo-kanalizacyjnych; niewłaściwe wykonanie fundamentów budynków 16a-d, 17a-d i 18a-d wraz z garażami; prowadzenie budowy niezgodnie ze sztuką budowlaną i prawem budowlanym; niedostarczenie niezbędnej dokumentacji wykonawczej (np. inwentaryzacji geodezyjnej, certyfikatów, atestów, deklaracji). Nadto pozwana wskazała na posługiwanie się osobami nieposiadającymi umocowania prawnego do wykonywania czynności inspektora nadzoru.

W replice na odpowiedź na pozew powódka podniosła zarzut nieistnienia wierzytelności zgłoszonych przez pozwaną do potrącenia. Po pierwsze powódka zaznaczyła, że strony zmieniły umowę z 10 listopada 2010 r. aneksem, określając m.in. nowy termin wykonania robót, a więc nie wiąże stron termin wykonania umowy w brzmieniu przed aneksem. Po drugie powódka zaznaczyła, że wykonała roboty w terminie wynikającym z aneksu – strony podpisały protokoły wykonania robót 7 lutego 2011 r., podczas gdy termin wykonania określono na 30 marca 2011 r.; dodatkowo powódka przywołała, że skoro nie otrzymała zapłaty, termin zakończenia robót winien ulec przesunięciu zgodnie z § 5 pkt 6 aneksu. Po trzecie – przywołując art. 656 § 1 w zw. z art. 636 § 1 KC – powódka wskazała, że pozwana nigdy nie wzywała jej do zamiany sposobu wykonywania umowy, więc nie przysługiwało jej prawo do powierzenia poprawienia lub dalszego wykonania robót osobie trzeciej na koszt i niebezpieczeństwo powódki; dodatkowo powódka zaznaczyła, że mimo nieotrzymania wynagrodzenia w tej części, przedmiotem sporu nie jest żądanie zapłaty za wykonanie sieci wodociągowo-kanalizacyjne. Na koniec w zakresie zarzutu potrącenia powódka zaznaczyła, że wierzytelności wzajemne pozwanej nie wynikają z dokumentów, a więc – zgodnie z art. 479¹⁴ § 4 KPC – nie mogą być przedstawione

do potrącenia w toku postępowania w sprawie gospodarczej. Wreszcie powódka wskazała, że podniesienie przez pozwaną zarzutu potrącenia oznacza uznanie roszczenia, a więc dalsze zarzuty pozwanej o nienależnym wykonaniu przez powódkę umowy są bezpodstawne (pismo procesowe powódki z 15 września 2011 r., k. 156 -159).

Z kolei w duplice pozwana zaznaczyła, że nie nastąpił jeszcze odbiór końcowy robót powódki (protokoły z 7 lutego 2011 r. są jedynie protokołami odbioru etapów robót); tym samym nieprawdziwe jest twierdzenie powódki, że wykonana wszystkie roboty w terminie i w związku z tym pozwana miała prawo naliczać karę umowną na podstawie § 14 ust. 1a i 4 aneksu do umowy. Zaś § 5 ust. 6 aneksu do umowy stanowił podstawę jedynie do umownej zmiany terminu wykonania robót (pismo procesowe pozwanej z 28 września 2011 r., k. 169-170 i 205-205v).

Postanowieniem z 18 czerwca 2012 r. niniejsza sprawa została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt X GC 7/12 (k. 339). Z kolei postanowieniem z 13 kwietnia 2015 r. sąd wyłączył z niniejszej do odrębnego rozpoznania sprawę o zapłatę kwoty 2.101.7613 zł – sprawę pierwotnie zarejestrowaną pod sygn. akt X GC 7/12 (k. 822).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

Powódka – (...) Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w W. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Do przedmiotu jej działalności należą m.in. roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków (odpis aktualny z KRSu powódki, k. 16-16v).

Pozwana – (...) Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością – (...) spółka komandytowa z siedzibą w Ł. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Do przedmiotu jej działalności należą m.in. roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (odpis aktualny z KRSu pozwanej, k. 18-18v).

10 listopada 2011 r. strony zawarły umowy o generalne wykonawstwo zadania inwestycyjnego w postaci realizacji fundamentów budynków szeregowych (umowa, k. 21 i n.).

Załącznikiem nr 21 do powyżej umowy był Wykaz osób działających w imieniu inwestora zastępczego wraz z ich uprawnieniami. W ust. 2 tego wykazu wskazano, że R. M. – członek zarządu komplementariusza pozwanej była uprawniona do czynności związanych z odbiorami robót i zatwierdzania protokołów wykonania robót, ustalania zmian terminów realizacji i koordynacji spraw projektowych. Przy czym w zakresie innych członków zarządu niż prezes – S. S. (gdzie wskazano, że jest on uprawniony do działania samodzielnie), nie wskazano, czy są oni uprawnieni do tych czynności samodzielnie, czy łącznie (załącznik, k. 28).

20 stycznia 2011 r. strony zawarły aneks do powyższej umowy z 10 listopada 2010 r.; przy czym w § 26 aneksu wskazano, iż strony zgodnie ustalają, że treścią tej umowy [tego aneksu] zastępują treść umowy z 10 listopada 2010 r. Na mocy tego aneksu-umowy pozwana jako inwestor zastępczy powierzyła powódce jako generalnemu wykonawcy wykonanie robót budowlanych, instalacyjnych i pozostałych w terminach i na warunkach określonych w Harmonogramie rzeczowo-finansowym stanowiącym załącznik do umowy (§ 1 ust. 4 aneksu); przy czym w § 3 ust. 1 aneksu wskazano, że roboty powódki mają dotyczyć: robót budowlanych (roboty ziemne, ława fundamentowa żelbetowa, ścianka fundamentowa żelbetowa lub z bloczków betonowych, zasypanie i zagęszczenie gruntu wewnątrz ścian fundamentowych oraz na zewnątrz); robót instalacyjnych – instalacja kanalizacyjna podposadzkowa; zabezpieczenia wykonanych robót na okres zimy. W § 5 ust. 2 aneksu wskazano, że termin zakończenia realizacji przedmiotu umowy wraz z odbiorem końcowym dla całości robót to najpóźniej 30 marca 2011 r.; przy czym w § 5 ust. 6 aneksu wskazano, że termin zakończenia wykonania robót może również ulec zmianie w przypadku opóźnienia płatności przekraczającego 14 dni w stosunku do terminu zapłaty faktury, o ilość dni przekraczających datę zapłaty. W § 7 ust. 2 aneksu wskazano, że wynagrodzenie ryczałtowe za przedmiot umowy stanowi kwotę 362.666 zł netto; wynagrodzenie to miało być płatne na podstawie faktur częściowych i faktury końcowej (§ 7 ust. 6 aneksu), przy czym suma faktur częściowych nie mogła przekroczyć 95% wartości netto robót objętych przedmiotem umowy (§ 7 ust.

8 umowy); w § 7 ust. 9 wskazano, że faktura końcowa będzie wystawiona po pełnym i bezusterkowym odbiorze końcowym całego przedmiotu umowy; w § 7 ust. 11 aneksu wskazano, że termin płatności wynosi 14 dni od daty otrzymania (wraz z protokołem) i zaakceptowania treści faktury przez pozwaną. W § 12 ust. 1.1 strony ustaliły, że pozwana z wynagrodzenia powódki uprawniona jest zatrzymać kaucję gwarancyjną, potrącaną sukcesywnie z każdej wystawianej faktury, która to kwota mogła być wykorzystana przez pozwaną w celu pokrycia kosztów usunięcia usterek do których usunięcia zobligowana jest powódka jednakże z tego obowiązku się nie wywiązała, w wysokości: 2,5% wartości robót w terminie do 30 dni po dokonaniu odbioru końcowego robót całego zadania inwestycyjnego objętego umową i dalszych 2,5% wartości robót w terminie do 90 dni po zakończeniu okresu rękojmi, który to okres nie może być krótszy niż 36 miesięcy od końcowego odebrania wykonanych robót całego zadania inwestycyjnego objętego umową. W § 13 ust. 2 aneksu strony określiły szczegółową procedurę dokonania odbioru końcowego robót powódki, zaś w § 14 strony uregulowały kwestię kar umownych; w szczególności w ust. 1 lit. a wskazano, że powódka zobowiązana będzie zapłacić pozwanej karę umowną w wysokości 6 tys. zł za każdy dzień opóźnienia za każdy dzień opóźnienia w zakończeniu robót budowlanych. Wreszcie w § 21 aneksu strony wskazały, że w sprawach nieuregulowanych umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy KC i Prawa budowlanego (aneks, k. 29 i n.)

Prace fundamentowe z powyższej umowy powódka rozpoczęła wykonywać w listopadzie 2010 r., a zostały one przerwane przez inspektora nadzoru w grudniu 2010 r. z uwagi na warunki atmosferyczne; następnie dalsze prace powódka podjęła w styczniu 2011 r., a zakończyła je 23 marca 2011 r., ponownie z uwagi na warunki atmosferyczne były one uprzednio wstrzymane; wcześniej była zrobiona kanalizacja podposadzkowa i zagęszczenie. Oprócz warunków atmosferycznych również brak decyzyjności inwestora był przyczyną opóźnień w wykonaniu robót (zeznania świadka A. O., k. 222 i 343; zeznania świadka T. J., k. 225; zeznania świadka M. M., k. 227; zeznania świadka D. S., k. 346).

Pod koniec marca 2011 r. kierownik budowy z ramienia powódki dokonał wpisu w dzienniku budowy odnośnie zakończenia wszystkich prac budowlanych powódki. Stanowiło to zgłoszenie robót do odbioru (zeznania świadka A. O., k. 223; zeznania świadka M. M., k. 227).

Jednocześnie w marcu 2011 r. powódka dostarczyła pozwanej dokumentację powykonawczą, aprobaty i atesty, a więc wszystkie dokumenty niezbędne do dokonania odbioru (zeznania świadka T. J., k. 225; zeznania świadka M. M., k. 227).

Pierwszą fakturę za wykonanie powyższej umowy, która była wystawiona w grudniu 2010 r., pozwana zapłaciła (zeznania świadka T. J., k. 225).

7 lutego 2011 r. strony podpisały (w imieniu pozwanej członek zarządu komplementariuszki – R. M., która również podpisała wyciąg z harmonogramu rzeczowo-finansowego) protokoły nr (...) wykonania robót za okres od 3 stycznia 2011 r. do 31 stycznia 2011 r. dotyczące budynku nr (...); w treści jednego z protokołów wskazano, że roboty (o wartości 34.539,60 zł) w zakresie pozycji 6 – ściana fundamentowa są wykonane całkowicie, prawidłowo i zgodnie z opisem. Z tytułu wykonania na podstawie powyższej umowy prac budowlanych w zakresie budynku nr (...) (zgodnie z protokołem odbioru z 7 lutego 2011 r.) powódka wystawiła na pozwaną fakturę nr (...) z 10 lutego 2011 r. (podpisaną przez przedstawiciela powódki) na kwotę 37.302,77 zł (34.439,60 zł netto) płatną w terminie 14 dni; jednocześnie wskazano w treści faktury, że z tejże należności zatrzymana zostaje kwota 1.726,98 zł tytułem kaucji wynoszącej 5%, a więc do wypłaty pozostawał kwota 35.575,79 zł; na fakturze tej znajduje się adnotacja „wpłynęło” 10 lutego 2011 r. obok pieczęci firmowej pozwanej (faktura, k. 51; protokoły wraz z załącznikiem, k. 52 i n.).

Również 7 lutego 2011 r. strony podpisały (w imieniu komplementariuszki pozwanej członek zarządu – R. M., która również podpisała wyciąg z harmonogramu rzeczowo-finansowego) protokoły nr (...) wykonania robót za okres od 3 stycznia 2011 r. do 31 stycznia 2011 r. dotyczące budynku nr (...); w treści jednego z protokołów wskazano, że roboty (o wartości 34.539,60 zł) w zakresie pozycji 13 – ściana fundamentowa są wykonane całkowicie, prawidłowo i zgodnie z opisem. Z tytułu wykonania na podstawie powyższej umowy prac budowlanych w zakresie budynku nr (...) (zgodnie z protokołem odbioru z 7 lutego 2011 r.) powódka wystawiła na pozwaną fakturę nr (...) z 10 lutego 2011 r. (podpisaną przez przedstawiciela powódki) na kwotę 37.302,77 zł (34.439,60 zł netto) płatną w terminie 14 dni; jednocześnie

wskazano w treści faktury, że z tejże należności zatrzymana zostaje kwota 1.726,98 zł tytułem kaucji wynoszącej 5%, a więc do wypłaty pozostawał kwota 35.575,79 zł; na fakturze tej znajduje się adnotacja „wpłynęło” 10 lutego 2011 r. obok pieczęci firmowej pozwanej (faktura, k. 57; protokoły wraz z załącznikiem, k. 58 i n.).

Wreszcie 7 lutego 2011 r. strony podpisały (w imieniu pozwanej członek zarządu komplementariuszki – R. M., która również podpisała wyciąg z harmonogramu rzeczowo-finansowego) protokoły nr (...) wykonania robót za okres od 3 stycznia 2011 r. do 31 stycznia 2011 r. dotyczące budynku nr (...); w treści jednego z protokołów wskazano, że roboty (o wartości 34.539,60 zł) w zakresie pozycji 21 – ściana fundamentowa są wykonane całkowicie, prawidłowo i zgodnie z opisem. Z tytułu wykonania na podstawie powyższej umowy prac budowlanych w zakresie budynku nr (...) (zgodnie z protokołem odbioru z 7 lutego 2011 r.) powódka wystawiła na pozwaną fakturę nr (...) z 10 lutego 2011 r. (podpisaną przez przedstawiciela powódki) na kwotę 37.302,77 zł (34.439,60 zł netto) płatną w terminie 14 dni; jednocześnie wskazano w treści faktury, że z tejże należności zatrzymana zostaje kwota 1.726,98 zł tytułem kaucji wynoszącej 5%, a więc do wypłaty pozostawał kwota 35.575,79 zł; na fakturze tej znajduje się adnotacja „wpłynęło” 10 lutego 2011 r. obok pieczęci firmowej pozwanej (faktura, k. 63; protokoły wraz z załącznikiem, k. 64 i n.).

Faktur tych pozwana nie zapłaciła, mimo że je przyjęła (zeznania świadka T. J., k. 225-226).

Pozwana nie podpisała protokołu odbioru końcowego, albowiem w jej przekonaniu ławy fundamentowe zostały przez powódkę położone zbyt wysoko, jednakże nie potwierdziło się to po sprawdzeniu przez geodetę (zeznania świadka A. O., k. 223).

Pozwana nigdy nie wzywała powódki do usunięcia wad czy usterek spornych robót (zeznania świadka T. J., k. 226; zeznania świadka M. M., k. 227).

Jednakże pozwana sporządziła karty kontrolne, z których wynikało, że roboty betonowe pozwanej posiadają wady. Jednakże ustalenia na tych kartach nie odpowiadały stanowi rzeczywistości, zaś powódce nie umożliwiono wpisania do nich zastrzeżeń (karty kontrolne, k. 139 i n.; zeznania świadka A. O., k. 345; zeznania świadka D. S., k. 347).

9 maja 2011 r. pozwana zawarła z J. M. umowę o zaopiniowanie zgodności z projektem na przedmiotowej inwestycji sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z przyłączami za wynagrodzeniem w kwocie 3.000 zł (umowa, k. 116 i n.).

1 czerwca 2011 r. pozwana zleciła osobie trzeciej – P. F. wykonanie szkiców pomiarów kontrolnych przyłączy kanalizacji sanitarnej i wodociągowej dla budynków (...) przedmiotowej inwestycji, za kwotę 1.080 zł netto. Z tytułu tej umowy ów podmiot trzeci wystawił na pozwaną fakturę na kwotę 1.328 zł (umowa, k. 93; faktura, k. 95).

29 lipca 2011 r. pozwana zawarła z przedsiębiorstwem (...) umowę o wykonanie zamiennego projektu budowlanego dla budynków (...) na przedmiotowej inwestycji, za wynagrodzeniem w wysokości 5.600 zł netto (umowa, k. 124 i n.).

18 sierpnia 2011 r. pozwana zleciła osobie trzeciej – W. K. wykonanie opinii autorskiej odnośnie prawidłowości i zgodności z projektem wykonanych wyjść przyłączy wod-kan dla budynków (...) na przedmiotowej inwestycji. Z tytułu tego zlecenia ów podmiot trzeci wystawił na pozwaną fakturę na kwotę 1.476 zł (zlecenie, k. 96; faktura, k. 115).

23 sierpnia 2011 r. spółka (...) zleciła M. B. kompletne wykonanie instalacji kanalizacyjnej podpodłogowej w budynkach (...) przedmiotowej inwestycji za wynagrodzeniem w wysokości 21.600 zł netto (umowa, k. 120 i n.).

Notą obciążeniową nr (...) z 31 sierpnia 2011 r., doręczoną 6 września 2011 r., pozwana obciążyła powódkę kwotą 51.809 zł tytułem kary umownej z § 17 pkt 1a umowy z 10 listopada 2010 r. z tytułu przekroczenia terminu wykonania umowy z § 5 pkt 2 umowy z 10 listopada 2010 r. – 31 grudnia 2010 r. Jednocześnie pozwana oświadczyła, że kwotę tę potrąca z wierzytelnością powódki z powyższych faktur, każda na kwotę 37.302,77 zł (nota obciążeniowa, k. 91; (...), k. 172).

Notą obciążeniową nr (...) z 31 sierpnia 2011 r., doręczoną 6 września 2011 r., pozwana obciążyła powódkę kwotą 51.809 zł tytułem kary umownej z § 14 pkt 1a aneksu z 20 stycznia 2011 r. z tytułu przekroczenia terminu wykonania umowy z § 5 pkt 2 aneksu – 31 marca 2011 r. Jednocześnie pozwana oświadczyła, że kwotę tę potrąca z wierzytelnością powódki z powyższych faktur, każda na kwotę 37.302,77 zł (nota obciążeniowa, k. 92; ZPO, k. 175).

Pismem z 28 maja 2011 r., nadanym listem poleconym 2 czerwca 2011 r., powódka wezwała pozwaną do zapłaty łącznie kwoty 1.474.974,60 zł (w tym kwot po 35.575,79 zł tytułem wynagrodzenia za roboty wykonane na przedmiotowej inwestycji, w terminie 3 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (wezwanie, k. 68-69; dowód nadania, k. 70).

Mimo powyższego pozwana nie zapłaciła powódce dochodzonej pozwem kwoty (okoliczność bezsporna).

W tej części uzasadnienia (skoro – zgodnie z art. 328 § 2 KPC – na podstawie faktyczną rozstrzygnięcia składa się ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej) należy odnieść się do kwestii nieudowodnienia przez pozwaną wad robót powódki, za które zapłaty dochodzi w niniejszej sprawie.

W ocenie sądu bardzo istotne w tym zakresie jest zobowiązanie pozwanej do złożenia dokumentów – pisemnych oświadczeń pozwanej o postępie robót budowlanych, które pozwana składała do banku celem uzyskania kolejnych transz kredytu, w terminie 7 dni pod rygorem skutków z art. 233 § 2 KPC; o takich protokołach sąd powziął wiadomość na rozprawie (k. 345). W odpowiedzi pozwana oświadczyła, że nie jest w stanie wykonać tego zobowiązania, bowiem dokumentów tych na dzień dzisiejszy nie posiada. Przytoczyć więc należy, że – zgodnie z art. 233 § 2 KPC – sąd według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, oceni, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu. Z jednej strony takie zaniechanie pozwanej trudno jest wytłumaczyć; po pierwsze wątpliwe jest, aby stosowne protokoły składała do banku nie zatrzymawszy sobie ich kopii, po drugie zaś nawet jeśli nie zatrzymała takich kopii, to w oczywisty sposób przede wszystkim mogła sama wystąpić do banku o ich odpisy i takie złożyć do sądu. Nawet jeśli pozwana nie byłaby w stanie tych protokołów uzyskać w terminie określonym przez sąd, to gdyby opóźnienie wynikało z przyczyn obciążających bank, mogła zobowiązanie to wykonać gdy bank wreszcie wydałby jej kopie owych protokołów. Niczego takiego jednak pozwana nie uczyniła. Z drugiej strony nie można pominąć, że z całokształtu materiału wynikało, iż pozwana odebrała bezusterkowo od powódki roboty, za które ta ostatnia dochodzi zapłaty w sprawie (wynikało to przede wszystkim z załączonych do spornych faktur protokołów); nadto nie można pominąć, że pozwana sporne faktury przyjęła nie odsyłając ich (jak uczyniła to z innymi fakturami, za które powódka nie dochodzi zapłaty w niniejszej sprawie), a więc przyznała zasadność ich wystawienia.

W odpowiedzi na pozew pozwana zgłosiła wnioski o dopuszczenie dowodów z opinii biegłych sądowych i świadków na okoliczności wadliwości robót powódki (k. 82), ponawiając go w piśmie z 18 grudnia 2012 r., gdzie dodatkowo wniosła o przesłuchanie stron (k. 392); wnioski te zostały oddalone (k. 229, 313, 427 i 823).

Przede wszystkim należy wskazać, że – jak wynika to z ustalonego stanu faktycznego – powódka wykonała należycie przedmiotowe roboty (za które dochodzi zapłaty w niniejszej sprawie), co skutkowało ich odebraniem przez pozwaną; pamiętać zaś należy, że odbiór robót ma konsekwencje w postaci stanu właściwego wykonania zobowiązania (vide: teza z uzasadnienia wyroku SN z 18 kwietnia 2012 r. V CSK 141/11, Lex 1250573; teza z uzasadnienia wyroku S.A. w Warszawie z 11 września 2014 r. I ACa 275/14, Lex 1537481). Co więcej – jak będzie wykazane w kolejnej części uzasadnienia – pozwana uznała dług poprzez złożenie materialnego oświadczenia o potrąceniu (aczkolwiek niedopuszczalnego procesowo w niniejszej sprawie).

Niezależnie od tego zwrócić należy uwagę, że zamawiającemu z umowy o roboty budowlane w przypadku wad robót budowlanych przysługują określone uprawnienia; przy czym możliwość skutecznego powołania się na nie w niniejszej sprawie jest wątpliwa, albowiem z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż pozwana nigdy nie wzywała powódki do usunięcia wad czy usterek spornych robót – nie wykonywała więc swoich uprawnień z tytułu wad robót

budowlanych wykonywanych przez powódkę. Niezależnie od tego wskazać należy, że przykładowo uprawnieniami takim są: odstąpienia od umowy albo powierzenia robót innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo wykonawcy (art. 636 § 1 w zw. z art. 656 § 1 KC); jednakże pozwana nie odstąpiła od umowy, a powierzenie robót innej osobie wiązało się z niedopuszczalnym w realiach sprawy zarzutem potrącenia, a więc nie miało znaczenia dla merytorycznego jej rozstrzygnięcia. Pozwana potencjalnie mogła również żądać obniżenia wynagrodzenia powódki, jednakże wymagało to złożenia oświadczenia o obniżeniu ceny (art. 560 § 1 zd. I in principio w zw. z art. 638 § 1 zd. I i art. 656 § 1 KC), a dowodu na złożenie takiego oświadczenia brak, w szczególności nie zostało ono złożone w odpowiedzi na pozew. Niezależnie od tego skoro – zgodnie z art. 560 § 3 w zw. z art. 638 § 1 zd. I i art. 656 § 1 KC – obniżone wynagrodzenie powinno pozostawać w takiej proporcji do wynagrodzenia wynikającego z umowy, w jakiej wartość robót z wadą pozostaje do wartości robót bez wady, obniżenie wynagrodzenia wymagało postępowania dowodowego w tym zakresie; przy czym ten ciężar dowodu obciążał pozwaną (por. teza 16 i 17 do art. 560 [w:] A. Kidyba {red.}, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna, stan prawny: 2010-08-01, Lex/el. 2010; vide uchwała SN z 21 marca 1977 r. III CZP 11/77, OSNCP 1977, z. 8, poz. 132); skoro zaś pozwana nie wniosła o przeprowadzenie dowodu na tę okoliczność (wartości robót przy uwzględnieniu ich wadliwości), nie mogła skutecznie żądać obniżenia wynagrodzenia, a więc samo ustalanie wad robót powódki było niecelowe (sąd i tak nie dysponowałby materiałem dowodowym na okoliczność wysokości, o jaką wynagrodzenie winno ulec obniżeniu).

Wreszcie, szczególnie w zakresie dowodu z przesłuchania stron, należy zaznaczyć, że tenże środek dowodowy i to niezależnie od wiedzy fachowej jaką dysponuje określona osoba, jak i zeznania świadków, nie może służyć do ustalania faktów wymagających wiadomości specjalnych.

W ustaleniach faktycznych sąd pominął zeznania świadków zgłoszonych w sprawie pierwotnie zarejestrowanej pod sygn. akt X GC 7/12 (k. 395, 405 i 424-425 i 819), które zostały przeprowadzone w niniejszej sprawie z uwagi na początkowe połączenie tych spraw do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Skoro dowody te zostały zgłoszone właśnie w sprawie o sygn. akt X GC 7/12, to przyjąć można, że zostały zgłoszone na okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia owej przywołanej sprawy. Z uwagi zaś, że 13 kwietnia 2015 r. sąd wyłączył z niniejszej sprawy do odrębnego rozpoznania sprawę o zapłatę kwoty 2.101.7613 zł (pierwotnie zarejestrowaną pod sygn. akt X GC 7/12), dowody te nie miały jakiegokolwiek znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Natomiast dowody dotyczące ustalenia faktów niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w rozumieniu art. 227 KPC, należy uznać za zmierzające jedynie do zwłoki postępowania, co z kolei pozwala pominąć stosowne środki dowodowe zgodnie z treścią art. 217 § 2 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r. (vide teza z uzasadnienia wyroku SN z 13 lutego 1997 r. I PKN 71/96, OSNP 1997, z. 19, poz. 377; teza z postanowienia SN z 3 września 2008 r. I UK 91/08, Lex 785520).

Podobnie można było się odnieść do wniosku o zabezpieczenie dowodu z opinii biegłego sądowego, albowiem pozwana powołuje się na wadę budynku 14c (rozprawa z 19 marca 2013 r. – 00:59:26 i n.). Jak zostanie wskazane – niedopuszczalne było w niniejszej sprawie dowodzenie dowodem z opinii biegłego sądowego zgłoszonego zarzutu potrącenia, a powódka nie dochodzi zapłaty za roboty dotyczące budynku (...).

Pominięciu w niniejszej sprawie podlegały także prywatne opinie z odpowiedzi na pozew. Jeśli miały one dowodzić zgłoszonych zarzutów potrącenia, to taki zarzut w niniejszej sprawie – jak zostanie to wykazane w kolejnej części uzasadnienia – nie mógł być dowodzony opinią rzeczoznawcy sporządzoną na prywatne zlecenie strony. Natomiast w sytuacji zgłoszenia przez stronę wniosku nieprzydatnego dla ustalenia twierdzonych okoliczności faktycznych, wnioski takie winien zostać pominięty z uwagi na zgłoszenie środka dowodowego jedynie dla zwłoki (vide: teza z uzasadnienia wyroku SN z 7 marca 2001 r. I PKN 285/00, OSNP 2003, z. 2, poz. 28; teza z uzasadnienia wyroku SN z 15 października 1999 r. I PKN 316/99, OSNP 2001, z. 5, poz. 151; teza z uzasadnienia wyroku SN z 30 maja 2007 r. IV CSK 41/07, Lex 346211).

Na rozprawie z 5 stycznia 2012 r. powódka cofnęła wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego w niniejszej sprawie o zapłatę kwoty 106.727,37 zł (k. 229).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Powództwo, jako usprawiedliwione co do zasady, podlegało uwzględnieniu w przeważającej części.

Przede wszystkim dla oceny zasadności powództwa należy wskazać, że strony łączyła nazwana umowa o roboty budowlane z art. 647 KC. Kwestia ta była między stronami niesporna, a dodatkowo tak też strony wskazały w zawartej między nimi umowie (aneksem) i nadto wskazały w § 21 aneksu, że w sprawach nieuregulowanych umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy KC i Prawa budowlanego. Notabene nie było to przedmiotem sporu, albowiem w sprawie nie pojawiła się choćby kwestia przedawnienia roszczenia, a więc to, czy umowę łączącą strony potraktować jako umowę o roboty budowlane, czy jako umowę o dzieło, w istocie nie miało jakiegokolwiek znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W niniejszej sprawie pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu wierzytelności dochodzonej pozewem z własnymi wierzytelnościami wzajemnymi. Co istotne, nie był to zarzut ewentualny, a więc podniesiony na wypadek uznania przez sąd zasadności roszczenia powódki, lecz był to główny zarzut pozwanej, zgłoszony na pierwszym miejscu; dopiero w dalszej kolejności (niejako ewentualnie, na wypadek nieuznania zasadności zarzutu potrącenia), pozwana podnosiła zarzut nienależytego wykonania zobowiązania. Jako że zarzut potrącenia zawiera zarówno oświadczenie wiedzy o istnieniu zobowiązania, jak i wolę jego spełnienia (skutkiem potrącenia jest umorzenie obu wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej {art. 498 § 2 KC}), potrącenie to może być uznane za właściwe uznanie długu przez pozwaną – spełnia jego warunki (por. M. Pyziak-Szafnicka, Uznanie długu, Warszawa 1996, s. 142-143). Dostrzegając jednak, że nawet uznanie właściwe długu nie stanowi samoistnego tytułu prawnego obowiązku zapłaty określonej sumy pieniężnej (vide teza z uzasadnienia wyroku SN z 2 grudnia 1997 r. I PKN 411/97, OSNAPiUS 1998, nr 20, poz. 593), mimo wszystko należało odnieść się do żądania pozwu z perspektywy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

W niniejszej sprawie powódka załączyła do pozwu trzy podpisane faktury. Dostrzegając, że faktura nie jest źródłem stosunku cywilnoprawnego, nie można jednak zapominać, że skoro powódka podpisała te faktury, w których zostały wpisane: tytuł ich wystawienia, zobowiązanie pozwanej i strony określonego stosunku prawnego, to przede wszystkim dopuszczalne było przyjęcie, że wskazane w fakturze okoliczności odpowiadają rzeczywistości (vide teza z uzasadnienia wyroku SN z 6 czerwca 2001 r. V CKN 291/00, Lex 53120). Tym bardziej, że – jak wskazano w poprzedniej części uzasadnienia – z jednej strony powódka udowodniła, że wykonała prace za które dochodzi zapłaty, a z drugiej strony pozwana nie udowodniła, aby prace te zostały wykonane nienależycie. Również nie można zapominać, że pozwana faktury te przyjęła.

Jak wskazano w treści przedmiotowych faktur, przy uwzględnieniu kwoty do zatrzymania której uprawniona była pozwana z tytułu kaucji gwarancyjnej, do wypłaty z każdej z nich na rzecz powódki była kwota 35.575,79 zł, łącznie więc powódce należała się suma 106.727,37 (3 x 35.575,79) – kwota dochodzona w niniejszej sprawie tytułem roszczenia głównego. Zgodnie bowiem z art. 647 KC przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i **zapłaty umówionego wynagrodzenia**.

Przy czym przeciwko dochodzonemu w niniejszej sprawie roszczeniu nie świadczy – szczególnie z uwagi na treść § 7 ust. 9 aneksu – że powódka nie przedłożyła protokołów odbiorów końcowych, a to co najmniej z trzech okoliczności. Primo powódka zgłosiła roboty do odbioru – pod koniec marca 2011 r. kierownik budowy z ramienia powódki dokonał stosownego wpisu w dzienniku budowy; w takiej sytuacji – zgodnie z przywołanym art. 647 KC – na pozwanej spoczął obowiązek dokonania odbioru; jak zaś wskazuje orzecznictwo, w sytuacji zaś faktycznego przyjęcia robót przez zamawiającego, nie może on zwalczać żądania zapłaty wynagrodzenia z tej tylko przyczyny, że nie został sporządzony, nawet przewidziany w umowie, formalny protokół ich odbioru (vide teza z uzasadnienia wyroku S.A. w Szczecinie z 25 lipca 2012 r. I ACa 276/12, Lex 1237834). Secundo – niezależnie od powyższego – zaznaczyć raz jeszcze należy, że w

niniejszej sprawie powódka dochodzi zapłaty za roboty, które zostały objęte protokołami okresowymi – obejmującymi okres od 3 do 31 stycznia 2011 r.; odnośnie zaś osoby która protokoły te, jak i wyciągi z harmonogramu rzeczowo-finansowego, podpisała z ramienia poznaje, to została ona wskazana w załączniku nr 21 jako osoba upoważniona do czynności związanych z odbiorami robót i zatwierdzaniem protokołów wykonania robót (przy czym zarzuty pozwanej w tym zakresie są dalece niekoherentne, albowiem jednocześnie w duplice wskazuje, że nie nastąpił jeszcze odbiór końcowy, a protokoły z 7 lutego 2011 r. są jedynie protokołami odbioru etapów robót {k. } – przyznaje więc, że protokoły zostały prawidłowo wystawione, a więc i prawidłowo podpisane przez jej przedstawiciela). Z powyższym – tertio – wiąże się dodatkowo, że z owych załączonych do faktur protokołów okresowych wynika, że dotyczyły one części robót, a mianowicie ścian fundamentowych; przedmiotowe faktury winny więc być potraktowane jako faktury częściowe, nie zaś jako faktura końcowa i w związku z tym brak jest podstaw do wymagania przez pozwaną protokołu końcowego odbioru robót.

W tym miejscu dodatkowo godzi się wskazać, że jeszcze w marcu 2011 r. powódka dostarczyła pozwanej dokumentację powykonawczą, aprobaty i atesty, a więc wszystkie dokumenty niezbędne do dokonania odbioru.

W niniejszej sprawie pozwana zgłosiła zarzut potrącenia.

Przede wszystkim należy więc wskazać, na co słusznie zwraca uwagę powódka, że w niniejsza sprawa, wszczęta jeszcze w 2011 r., podlega rozpoznaniu wedle przepisów o postępowaniu odrębnym – postępowaniu w sprawach gospodarczych, a więc m.in. na podstawie art. 479¹⁴ § 4 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r. Zgodnie bowiem w art. 4 ust. 1 ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 235, poz. 1699) w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, przepisy dotychczasowe; dalsze ust. tego przepisu nie zawierają wyjątków relewantnych dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Zgodnie natomiast z art. 479¹⁴ § 4 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r. do potrącenia w toku postępowania [w sprawie gospodarczej] mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami. Przy czym dla porządku należy wskazać, że powyższe uregulowanie ograniczające możliwość dowodzenia zarzutu potrącenia nie dotyczy sytuacji, w której do potrącenia doszło przed doręczeniem stronie pozwanej pozwu (vide per analogiam uchwała SN z 13 października 2005 r. III CZP 56/05, OSNC nr 7-8 z 2006 r., poz. 119). O ile więc oczywistym jest, że materialne oświadczenia o potrąceniu złożone po raz pierwszy w odpowiedzi na pozew (ust. 3-7 zarzutów odpowiedzi na pozew {k. 79-80}) podlegają uregulowaniu art. 479¹⁴ § 4 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r., o tyle więcej uwagi należy poświęcić oświadczeniom o potrąceniu zawartym w notach obciążeniowych nr (...) i (...). Zostały one wystawione (są datowane) 31 sierpnia 2011 r., a doręczono je powódce 6 września 2011 r.; skoro zaś polski ustawodawca nie wiąże skutków prawnych z samym powstaniem i trwaniem stanu potrącalności, lecz ze złożeniem konstytutywnego oświadczenia materialnoprawnego o potrąceniu (por. art. 499 KC), uznać należy, że oświadczenie takie – zgodnie z art. 61 § 1 zd. I KC – zostało złożone 6 września 2011 r. Jeśli więc odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej jeszcze 17 sierpnia 2008 r. (k. 77), a więc przed złożeniem przez nią powódce jakiegokolwiek materialnego oświadczenia o potrąceniu, do wszelkich zgłoszonych w odpowiedzi na pozew procesowych zarzutów potrącenia należy stosować art. 479¹⁴ § 4 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r. (bowiem pozwana nie zgłosiła procesowego zarzutu wygaśnięcia {umorzenia} wierzytelności dochodzonej pozwem wobec dokonania potrącenia przed zawisłością niniejszego sporu).

Pozwana w odpowiedzi na pozew stara się stworzyć pozór, iż zgłoszone zarzuty potrącenia dowodzi jedynie dokumentami – w zakresie ust. 1-7 zarzutów odpowiedzi na pozew powołuje jedynie umowy, noty księgowe, faktury, prywatne ekspertyzy i dokumentację techniczną. Atoli w sytuacji zakwestionowania przez powódkę podstaw obciążenia jej owymi karami umownymi, to na pozwanej spoczął ciężar – zgodnie z art. KPC – dalszego dowodzenia zgłoszonego zarzutu potrącenia (tym bardziej że to pozwana-wierzyciel wzajemny winna udowodnić, że zachodziły określone przesłanki potrącenia {vide teza z uzasadnienia wyroku SN z 18 marca 2008 r. IV CSK 9/08, Lex

371831}). Tym samym zgłoszone przez pozwaną w odpowiedzi na pozew dokumenty nie okazały się wystarczające dla udowodnienia zgłoszonego zarzut potrącenia. Wracając natomiast do art. 479¹⁴ § 4 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r. wskazać należy, że wymaga on udowodnienia dokumentami **wszystkich** okoliczności koniecznych dla przyjęcia istnienia i wysokości wierzytelności wzajemnej przedstawionej do potrącenia; niedopuszczalne jest więc merytoryczne badanie przez sąd zarzutu potrącenia, który w jakiegokolwiek części miałby być dowodzony osobowymi środkami dowodowymi – opinią biegłego sądowego, zeznaniami świadków czy przesłuchaniem stron albo innymi dowodami, które nie są dokumentami; co więcej – taki zarzut potrącenia nie może być dowodzony opinią rzeczoznawcy sporządzoną na prywatne zlecenie strony (vide tezy z uzasadnień wyroków S.A. w: Krakowie z 2 marca 2012 r. I ACa 99/10; Krakowie z 26 września 2012 r. I ACa 654/12; Krakowie z 14 marca 2013 r. I ACa 122/13; Warszawie z 28 marca 2013 r. I ACa 820/12; Warszawie z 25 września 2013 r. I ACa 369/13, wszystkie Legalis). Przy tym należy pamiętać na racje takiego unormowania – ma ono na celu usprawnienie postępowania w sprawach gospodarczych poprzez ograniczenie w jego toku rozstrzygania problemów związanych z próbami potrącenia wierzytelności spornych i wątpliwych; zaś strona która nie zgłosiła takiego zarzutu przed wszczęciem postępowania, a nie jest w stanie przedstawić dowodu z dokumentu, może dochodzić swej wierzytelności w osobnym procesie albo w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego (por. teza 17 do art. 479¹⁴ [w:] A. Zieliński {współred.}, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 5, Warszawa 2011; teza 11 do art. 479¹⁴ [w:] E. Marszałkowska-Krześ, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, 2015, wyd. 13, oba Legalis).

W konsekwencji nie sposób uznać, aby pozwana udowodniła – w sposób dopuszczalny art. 479¹⁴ § 4 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r. – istnienie i wysokość wierzytelności zgłoszonych do potrącenia. W szczególności nie udowodniła dokumentami (jak już wskazano – prywatne ekspertyzy nie mogą być wykorzystywane do omińnięcia ograniczenia wynikającego z przywołanego przepisu) niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez powódkę, a więc jej odpowiedzialności.

To samo odnosi się do potrącenia kar umownych z tytułu opóźnienia w wykonaniu robót (już pomijając, że kara umowna co do zasady należy się za zwłokę). Notą obciążeniową nr (...) pozwana obciążyła powódkę karą umowną z § 14 pkt 1a aneksu, który to przepis – jak już zawistowano – przewidywał karę umową. Zgodzić się można, że z reguły do wykazania zwłoki (czy – jak tego chce pozwana – opóźnienia) mogą wystarczyć same dokumenty. Jednakże postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie z wniosków powódki jednoznacznie wskazało, że wykonała ona w terminie swoje roboty, a nadto że „karty kontrole” załączone przez pozwaną nie odpowiadają rzeczywistości; w takiej sytuacji wykazanie zwłoki powódki jako przesłanki potrącenia kary umownej wymagało przeprowadzenia dalszych dowodów i to dowodów innych, niż z dokumentów, co jednakże było niedopuszczalne w świetle przywołanego art. 479¹⁴ § 4 KPC w brzmieniu redakcyjnym i numeracji obowiązujących do 2 maja 2012 r. Dodatkowo można wskazać, że strony mocą § 26 aneksu zastąpiły nim umowę z 10 listopada 2010 r., a więc pozwana nie mogła obciążyć powódki karą umowną z umowy z 10 listopada 2010 r.; z tego względu pozwana nie mogła obciążyć powódki notą obciążeniową nr (...). Zbędne było więc odnoszenie się do twierdzenia powódki, że skoro nie otrzymała zapłaty, to termin zakończenia robót winien ulec przesunięciu zgodnie z § 5 pkt 6 aneksu.

Z powyższych względów zgłoszony w niniejszej sprawie zarzut potrącenia był niedopuszczalny. Jeśli zaś rzeczywiście w odczuciu pozwanej roboty powódki miały wady lub były wykonane po terminie, może ona sama wytoczyć stosowne powództwo o zapłatę albo też, jeśli będzie obstawała przy dokonanych potrąceniu, może wytoczyć przeciw powódcie powództwo przeciwegzekucyjne żądając pozbawienia tytułu wykonawczego (na który będzie składał się niniejszy wyrok jako tytuł egzekucyjny) wykonalności.

Jak już wskazano, w drugiej kolejności pozwana podniosła zarzut nienależytego wykonania zobowiązania przez powódkę. Ten z kolei zarzut pozostał jednak w sprawie nieudowodniony, co już wykazano w poprzedniej części uzasadnienia.

W tym miejscu można co najwyżej wskazać, że nie zawsze w procesie jest tak, iż ciężar dowodu spoczywa jedynie na stronie powodowej. Przykładowo można wskazać, że rozkład tego ciężaru kształtuje się inaczej w zakresie zarzutów

podnoszonych przez stronę pozwaną; w takiej sytuacji to pozwana zajmuje rolę powoda i na niej spoczywa ciężar dowodu w tym zakresie, co wyraża łacińska premia *excipiendo reus fit actor*; także ze względu, że ten kto odmawia uczynienia zadość żądaniu powoda obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (vide: uzasadnienie wyroku SN z 22 lutego 2006 r. III CSK 128/05, OSNC 2006, z. 11, poz. 191; teza z uzasadnienia wyroku SN z 20 grudnia 2006 r. IV CSK 299/06, Lex 233051; por. teza II.9 do art. 232 [w:] K. Piasecki, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, 2006 Nb. 22, Legalis). Oznacza to, że pozwana w sprawie winna wykazać wady robót powódki za które ta dochodzi w niniejszej sprawie zapłaty, a tego – jak już wskazano – nie uczyniła.

Natomiast – stosownie do art. 6 KC – ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy nie tylko jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, ale przede wszystkim jako obowiązek obarczenia jej konsekwencjami poniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności; tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu (vide teza z uzasadnienia wyroku SN z 7 listopada 2007 r. II CSK 293/07, Lex 487510).

Roszczenie główne dochodzone w sprawie było więc zasadne i podlegało uwzględnieniu w całości.

Już powyższe zważenie, z uwagi na akcesoryjność materialną roszczenia o odsetki względem roszczenia głównego (por. art. 481 § 1 KC) przesądzało, że usprawiedliwione co do zasady było żądanie odsetek od roszczenia głównego (*accessorium sequitur principale*).

Powódka odsetek tych żądała od 23 lutego 2011 r. Należy jednak wskazać, że faktury, za które zapłaty dochodzi powódka, zostały wystawione 10 lutego 2011 r. i w tym samym dniu dostarczone do pozwanej. Powiązać to należy z § 7 ust. 11 umowy (aneksu), zgodnie z którym strony ustaliły 14-dniowy termin płatności liczony od daty otrzymania faktury (wraz z protokołem) i zaakceptowania faktury przez pozwaną. Otrzymanie i akceptacja przedmiotowych faktur przez pozwaną nastąpiła więc 10 lutego 2011 r. (jak powyżej wskazano, pozwana nie odesłała powódce przedmiotowych faktur bez księgowania) i od tej daty należy liczyć ów 14-dniowy termin, który w związku z tym upływał – zgodnie z art. 111 § 1 i 2 KC – 24 lutego 2011 r. Od dnia następnego, a więc dopiero 25 lutego 2011 r. należały się powódce odsetki; nie zaś jak strona powodowa żądała w pozwie od 23 lutego 2011 r.

Wreszcie odsetki te należały się powódce w wysokości tzw. odsetek ustawowych, a więc określonych na podstawie art. 359 § 3 KC (por. art. 481 § 2 zd. I KC).

Mając na uwadze powyższe – na podstawie przywołanych przepisów – należało zasądzić od pozwanej na rzecz powódki kwotę 106.727,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 25 lutego 2011 r. (ust. 1 sentencji), oddalając powództwo w pozostałej części, tj. w zakresie żądania odsetek za okres od 23 do 24 lutego 2011 r. (ust. 2 sentencji).

O kosztach procesu sąd – na podstawie art. 98 § 1 KPC – orzekł z zastosowaniem zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Znajduje to uzasadnienie w fakcie, że, w zakresie roszczenia głównego (a tylko ono, nie zaś roszczenie o odsetki od roszczenia głównego, wpływa na wartość przedmiotu sporu {por. art. 19 § 1 KPC i art. 20 KPC}), żądanie powódki, o którego oddalenie wnosila pozwana, zostało w całości uwzględnione. To więc strona pozwana uległa w sprawie w zakresie swoich roszczeń i to ją winny ostatecznie obciążać koszty procesu, w tym koszty strony powodowej.

Na koszty procesu powódki składały się koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu (art. 13 ust. 1 w zw. z art. 21 uKSC) wysokości 5.737 zł (k. 2 i 74) oraz koszty zastępstwa procesowego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 3.600 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu {tj. Dz.U. poz. 461 z 2013 r.}) i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od złożenia kopii dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w postępowaniu sądowym (k. 15 i 14).

Mając na uwadze powyższe – na podstawie art. 108 § 1 zd. I oraz art. 109 § 2 KPC w zw. z przywołanymi przepisami – sąd, w ust. 3 sentencji wyroku, postanowił zasądzić od pozwanej na rzecz powódki sumę powyższych pozycji, tj. kwotę 9.354 tytułem zwrotu kosztów procesu.

Do rozliczenia w niniejszej sprawie pozostał koszt procesu w wysokości łącznie 237,92 zł (suma pozycji: 91,26 zł {k. 798}, 33,40 zł {k. 799}, 91,26 zł {k. 428} i 22 zł {k. 429}), na które to wydatki stosowną kwotę wyłożył tymczasowo Skarb Państwa-Sąd Okręgowy w Łodzi.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 i 2 uKSC w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach stosując odpowiednio przepisy art. 113 uKSC. Przy czym „odpowiednie stosowanie” przywołanego przepisu oznacza, że sąd może nakazać pobranie kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa od strony niezależnie od tego, czy na jej rzecz zasądzono, czy też nie, jakiegokolwiek roszczenie. Stosowany w niniejszej sprawie odpowiednio art. 113 ust. 1 i 2 uKSC wydatkiem poniesionym tymczasowo przez Skarb Państwa nakazuje w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciążyć strony przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Skoro zaś o poniesionych przez strony kosztach procesu sąd rozstrzygał przy zastosowaniu art. 98 § 1 KPC – obciążając nimi w całości pozwaną zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, również wydatek poniesiony tymczasowo przez Skarb Państwa winien ostatecznie w całości obciążać stronę pozwaną.

Mając na uwadze powyższe – na podstawie przywołanych przepisów – sąd, w ust. 4 sentencji wyroku, postanowił pobrać od pozwanej powyższą kwotę 237,92 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda oraz pozwanej z pouczeniem o środkach odwoławczych.

Łódź, dnia 19 maja 2015 roku.